

Odontites (rödtoppa) i Småland

Britt Snogerup

BCT-avd Wallenberglaboratoriet

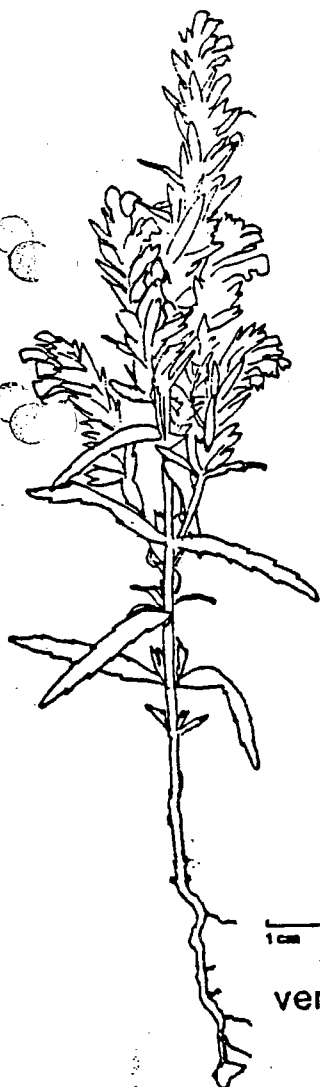
Fack 7031 220 07 Lund

På detta blad ges en översikt över skiljekaraktärer på våra tre svenska Odontitesarter. De förekommer alla i Småland.

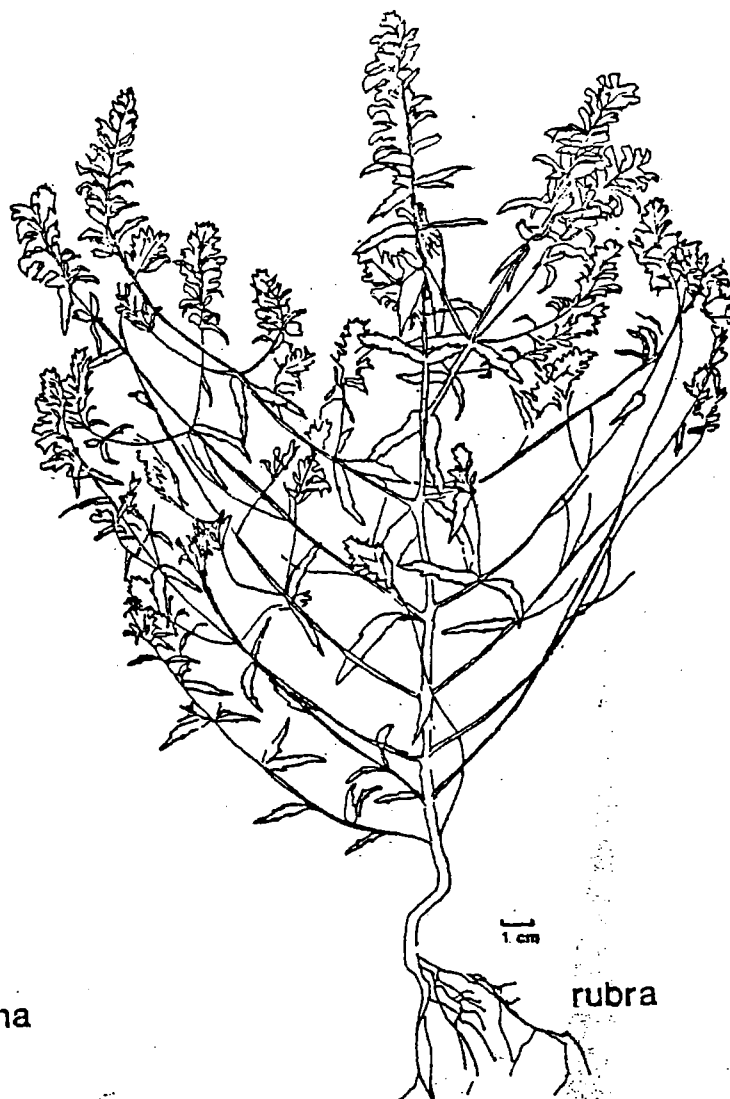
I flororna brukar emellertid endast *Odontites litoralis* (strandrödtoppa) och *Odontites rubra* (vanlig rödtoppa) stå med. *Odontites verna* (åkerrödtoppa) har nämligen först på senare tid blivit klart urskild från *Odontites rubra*.

Den vanligaste arten i Småland tycks vara *Odontites verna* men ett mer omfattande material behövs för att fastställa om så verkligen är fallet. Jag är därför tacksam över att få insamlat material från dem som inventerar Smålands flora.

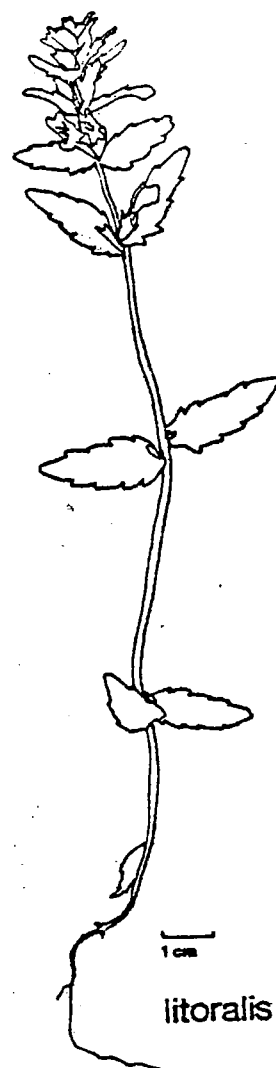
Bladets längd anges i förhållande till avståndet mellan två på varandra följande bladpar (=internodet). Interkalärblad kallas de blad, som sitter mellan nedersta blomman och översta grenen på huvudstammen. Det blir så att tomma bladveck, för i andra bladveck sitter det ju antingen en blomma eller en gren. Första blommas placering räknas på huvudstammen. Hjärtbladen räknas som 0, de därpå följande bladparen ("lederna" på stälken, när bladen fallit av) räknas som 1, 2, 3 osv. Man slutar att räkna, när man kommit upp till den nedersta blomman eller kapseln, och har då numret på den nod där första blomman sitter.

verna

rubra

litoralis

Namn	Odontites verna Akerödtoppa	Odontites rubra Vanlig rödtoppa	Odontites litoralis Strandrödtoppa
Höjd	10--25 cm	15--50 cm	5--20 cm
Grenighet	Ej eller föga grenad Grenarna utgår med spetsig vinkel från stammens övre del (sällan ända från basen)	Oftast rikligt grenad Grenarna utgår med nästan rät vinkel ända från basen Grenar ofta ånyo grenade	Ofta ogrenad, ibland 1--3 par korta grenar Grenarna utgår i spetsig vinkel
Blad	Längre än internoden Lansettlika till lineära	Längre än internoden Lansettlika	Kortare än eller lika långa som internoden Smalt äggrunda, köttiga
Interkalarblad	Saknas, sällan 1 par	3--7 par	Saknas, sällan 1 par
Blomställning	Kort, kompakt, mångblommig	Lång, ej kompakt, mångblommig	Kort, lucker, fåblommig
Första blomma i nod	6--9 (någon gång högre)	5--12	4--8
Nedre stödblåd	Oftast längre än blomman	Oftast kortare än blomman	Lika långa som eller längre än blomman
Fodertänder	Smala, spetsiga	Smala, spetsiga (ogränsformer) Breda, trubbiga (strandformer)	Breda, trubbiga. Fodret växer och utvidgas under kapselmognaden
Stift hos fullt utvecklade blommor	Sticker utanför överläppen	Sticker utanför överläppen	När ej utanför överläppen
Kapsel	Lika lång som fodret	Lika lång som fodret (ogräsf) Längre än fodret (strandf)	Längre än fodret
Blomningstid	15.6.--30.7.	10.7.--30.9.	15.6.--30.7.
Växtplatser	Akermark på lätt jord (t ex rågåkrar), igenväxande åkrar, trädor, ruderatmark	Åkrar, vägkanter, ruderat Strandängar i Festuca rubra-zonen	Strandängar i Juncus gerardii- -zonen
Ex sedda från	Grimslov, Huskvarna, Jön- köping, Kalmar, Ljungbyholm, Lommaröd, Madesjö, Markaryd, Månsarp, Nydala, Oskarshamn, S Sandsjö, Vetlanda, Virse- rum, Västervik, Växjö, Älmeboda	Jönköping, Kalmar (Tjärhavet), Visingsö	Västervikstrakten (Gränsö, Sladö, Tall- skär, Krokö, Horns udde), Kalmartrakten (Angö, Stensö). -- Ett fynd 1917 från Gränna är vårt uppmärksamhet! Här vi här en havsstrandsrelik eller är det en feletikettering?
Utbredning i övrigt i landet	Spridda förekomster upp till Dalälven. Eventuellt utrot- ningshotad på 4 ändrad brukningsmetoder.	Södra och mellersta Sverige	Längs kusten där lämplig strandängs- vegetation finns.